

SA Keskkonnainvesteeringute Keskus
Narva mnt 7A
10117 Harju maakond

Teie:

Meie: 28.03.2024 nr 7-11/24-0070-160-1

Kiri edastatud digitaalselt aadressil: info@kik.ee

Koopia: Kliimaministeerium info@kliimaministeerium.ee

Märgukiri seoses kaugküttesektori investeeringute ning sellega seotud hinnatõusuga

Kirja eesmärk on juhtida tähelepanu teemale, mis on tekkinud kaugküttesektoris seoses riiklikult toetatud investeeringutega ja mis Konkurentsiameti (edaspidi ka amet) hinnangul vajab tähelepanu, arutelu ja tarbija jaoks ka lahendamist.

Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) toetab muuhulgas kaugküttesüsteemides soojuse tootmisel üleviimist taastuvatele energiaallikatele¹ ning soojustorustike rekonstrueerimist. KIK veebilehel on selgitatud: „Uuendatud torude ja katlamajade kaudu jõuab keskkonnasõbralik toasooje eri paikadeni üle terve riigi. Korrastatud ja taastuvenegiat kasutavad katlamajad saavad tarbijale soojusenergiat pakkuda ka soodsama hinnaga“.²

Kaugkütteseadusest tulenevalt kooskõlastatakse soojuse piirhinnad ametiga. Hinna kalkuleerimisel on olulisteks komponentideks investeeringu omaosaluse maksumuselt arvutatud kulum ja põhjendatud tulukus. Kindlasti tõstab korrastatud süsteem efektiivsust ja taastuvenegia kasutamine on keskkonna seisukohast ainuõige, aga sellisest katlamajast toodetud soojus ei ole alati soodsam. Ilmsesti ei saa ju pidada soodsaks hinda, mis on kehtivast oluliselt kallim. Kallinemine võib seejuures piirkonniti erineda. Toome ühe päriselu näite - piirkonna, mille soojuse piirhind on hetkel ca 90 €/MWh, kujuneb juba ainuüksi kulumi ja põhjendatud tulukuse suuruseks ca 100 €/MWh, millele tuleb lisada kütuse-, elektrienergia- ja muud soojuse tootmise ja jaotamisega seonduvad põhjendatud kulud. Sellest nähtub, et selliste küttesüsteemide tarbijate soojuse hind muutub senisest oluliselt suuremaks. Tegemist ei ole üksikjuhtumiga.

Lisaks oleme täheldanud osade KIK-i toetuste abil rajatud katlamajade üledimensioneerimist (st katlamaja installeeritud nominaalvõimsus on oluliselt suurem kui on piirkonna tegelik soojuse vajadus), mis ei vasta väljaandes „Biokütuse kasutaja käsiraamat“³ toodud seisukohale (lk 114): [...] Biomassi kasutava katla peaks valima nii, et tema nominaalkoormuse kasutusajaks kujuneks 3000-5000 tundi aastas sõltuvalt kliimavõõtmest. Eesti kliimatingimustes ja kütuse hindade vahekorra juures peaks majandusliku otstarbekuse huvides

¹ Taastuvad energiaallikad on: soojuspumbad, päikesekollektorid ja biomassi kasutavad efektiivsed katlamajad.

² Kätesaadav: <https://kik.ee/et/uudised/soojusettevotted-saavad-toetust-katlamajade-ja-torustike-uuendamiseks>

³ Autorid: Villu Vares, Ülo Kask, Peeter Muiste, Tõnu Pihu, Sulev Soosaar, TTÜ Kirjastus, 2005
file:///C:/Users/mare.karotamm/Downloads/Vares,_V._jt._Biok%C3%BCtuse_kasutaja_kasiraamat.pdf

kasutusaeg ületama 4000 tundi aastas. [...]

Peame riikliku süsinikuneutraalsuse eesmärgi täitmist oluliseks ja prioriteetseks, aga kuna sellega ei ole võimalik tänase regulatsiooni alusel tagada soodsaim võimalik hind, siis juhime sellele tähelepanu, et nii kohaliku omavalitsuse kui riigi tasandil oleks aegsasti võimalik kaaluda võimalikke meetmeid, mis sellisesse olukorda sattunud tarbija huve, aga eelkõige võimet maksta, ka arvestab. Arvestades väikeste piirkondade keskmisest madalamat tööhõivet ja keskmisest väiksemaid sissetulekuid, ei pruugi tarbijad suuta soojuse hinnas kinni maksta katlamajade ülikõrgeid soetuskulusid.

Amet juhib siinkohal tähelepanu ka sellele, et soojuse piirhinna kooskõlastamise menetluses puudub ametil võimalus jätta taotletav hind kooskõlastamata olukorras, kus soojusettevõtja on omavahendeid ja KIK-i toetusi kasutades valinud kalleima võimaliku variandi, kuigi sama tasemega soojuse tootmist ja tarnekindlust oleks saanud tagada ka soodsama lahendusega. Eriti teravalt tõusetub see küsimus väheneva müügimahu ja madala tarbimistihedusega piirkondades.

Käesoleva kirja eesmärk on juhtida tähelepanu. Kui leiate, et investeerimistoetuste teemat on vaja ühiselt arutada, siis andke palun teada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
peadirektor

Marek Piiraja 667 2541

marek.piiraja@konkurentsiamet.ee

Mare Karotamm 667 2575

mare.karotamm@konkurentsiamet.ee